

ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਫੁਟਕਲ

ਡੀ. ਫਲਸ਼ੋ, ਜੇ. ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ

ਤਾਰਾ ਚੰਦ, - ਪਟੀਸ਼ਨਰ।

ਬਨਾਮ

ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ, - ਜਵਾਬਦੇਹ।

21 ਨਵੰਬਰ, 1961

1960 ਦਾ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਫੁਟਕਲ ਨੰਬਰ 553

ਕੋਡ ਆਫ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ (1898 ਦਾ ਐਕਟ V) - ਧਾਰਾ 476 - ਕਿਰਾਇਆ ਕੰਟਰੋਲਰ ਅਤੇ ਅਪੀਲੀ ਅਥਾਰਟੀ, ਪੂਰਬੀ ਪੰਜਾਬ ਸ਼ਹਿਰੀ ਕਿਰਾਇਆ ਪਾਬੰਦੀ ਐਕਟ (1949 ਦਾ III) ਦੇ ਅਧੀਨ ਗਠਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤਾਂ।

ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਪੂਰਬੀ ਪੰਜਾਬ ਸ਼ਹਿਰੀ ਕਿਰਾਇਆ ਪਾਬੰਦੀ ਐਕਟ, 1949 ਦੇ ਅਧੀਨ ਗਠਿਤ ਨਾ ਤਾਂ ਰੈਂਟ ਕੰਟਰੋਲਰ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਅਪੀਲੀ ਅਥਾਰਟੀ, ਇੱਕ ਕੋਰਟ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਫੌਜਦਾਰੀ ਜਾਬਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 476 ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 439/561-ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨ, ਇਹ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀ ਚੈਤਨ ਦਾਸ ਜੈਨ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਤੇ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ, (ਅਪੀਲੇਟ ਅਥਾਰਟੀ), ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ 476, ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੇ ਅਧੀਨ 2 ਮਈ, 1960 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਏ ਹੁਕਮ, (ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਕਾਰਨ ਦਿਖਾਉਣ ਲਈ ਬੁਲਾਉਣਾ ਕਿ ਉਸ 'ਤੇ ਝੂਠੀ ਗਵਾਹੀ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਿਉਂ ਨਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾਵੇ) ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਅਗਲੀ ਕਾਰਵਾਈ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਈ ਜਾਵੇ।

3 ਅਗਸਤ, 1960 ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਸੀ.ਐਲ. ਅਗਰਵਾਲ ਅਤੇ ਪੀ.ਐਨ. ਅਗਰਵਾਲ, ਵਕੀਲ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਲਈ।

ਕੇ.ਐਲ. ਕਪੂਰ, ਵਕੀਲ, ਐਡਵੋਕੇਟ-ਜਨਰਲ ਲਈ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ।

ਵੋਲ. XV-(1)]

ਭਾਰਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ

721

ਨਿਰਣਾ

ਫਲਸ਼ੋ, ਜੇ. - ਇਹ ਸੋਧ ਪਟੀਸ਼ਨ ਤਾਰਾ ਚੰਦ ਵੱਲੋਂ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਜਵਾਬਦੇਹ ਮੂਲ ਚੰਦ ਨੇ ਕਿਰਾਏ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਤਾਰਾ ਚੰਦ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਭਰਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਚੰਦ ਨੂੰ ਕਿਰਾਏ ਕੰਟਰੋਲਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਬੇਦਖਲ ਕਰਨ ਲਈ

ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ। ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਲੀਜ਼ 'ਤੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਇਮਾਰਤ ਦਾ ਅਸਲ ਕਿਰਾਇਆ 325 ਰੁਪਏ ਜਾਂ 217 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਲ ਸੀ। ਕਿਰਾਇਆ ਕੰਟਰੋਲਰ ਨੇ ਬੇਦਖਲੀ ਲਈ ਇੱਕ ਆਰਡਰ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਪੀਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਵਾਧੂ ਸਬੂਤ ਮੰਨਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕਲੇਮ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬਕਾਏ ਲਈ 217 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਲ ਦੀ ਦਰ 'ਤੇ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਉਣਾ ਵੈਧ ਸੀ। ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੀ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਆਪਣੇ ਹੁਕਮਾਂ ਵਿੱਚ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ, ਬਤੌਰ ਅਪੀਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਤਾਰਾ ਚੰਦ ਦੁਆਰਾ ਕਿਰਾਇਆ ਕੰਟਰੋਲਰ ਅੱਗੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਬਿਆਨ, ਅਤੇ ਅਪੀਲ ਅਥਾਰਟੀ ਅੱਗੇ ਦੁਹਰਾਇਆ ਗਿਆ ਬਿਆਨ ਗਲਤ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਧਾਰਾ 476 ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਰਨ ਦਿਖਾਉਣ ਲਈ ਤਾਰਾ ਚੰਦ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਝੂਠੇ ਬਿਆਨਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਝੂਠੀ ਗਵਾਹੀ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਚਲਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪੂਰਬੀ ਪੰਜਾਬ ਸ਼ਹਿਰੀ ਕਿਰਾਇਆ ਪਾਬੰਦੀ ਐਕਟ 1949 ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਾ ਤਾਂ ਕਿਰਾਇਆ ਕੰਟਰੋਲਰ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਅਪੀਲੀ ਅਥਾਰਟੀ, ਧਾਰਾ 476 ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ - ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਿਵਲ, ਰੈਵੇਨਿਊ ਜਾਂ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਝੂਠੀ ਗਵਾਹੀ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਸੰਸਥਾ ਲਈ ਉਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿਸੇ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਉਸ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ। ਵਰਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਸਤਿਆਵਾਦੀ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ (1) ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੁਝ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਲੋਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਿਟਰਨਿੰਗ ਅਫਸਰ ਨੂੰ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 476 ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਐਸ.ਆਰ. ਦਾਸ, ਸੀ.ਜੇ., ਅਤੇ ਜੀ.ਡੀ. ਖੋਸਲਾ ਅਤੇ ਕਪੂਰ, ਜੇ.ਜੇ. ਮੇਸਰਸ ਪਿਟਮੈਨਜ਼ ਸ਼ਾਰਟ-ਹੈਂਡ ਅਕੈਡਮੀ ਬਨਾਮ ਮੇਸਰਸ ਬੀ. ਲੀਲਾ ਰਾਮ ਐਂਡ ਸੰਨਜ਼ ਅਤੇ ਹੋਰ (1) ਵਿੱਚ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ 1949 ਦੇ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਨਾ ਤਾਂ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤਾਂ ਸਨ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਨ।

(1) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1956 ਐਸ.ਸੀ. 153.

ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵੱਖਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ 1947 ਦੇ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਸੋਧਣ ਲਈ ਕੋਈ ਵਿਵਸਥਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਤੇ ਇਸ ਕੋਣ ਤੋਂ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 115 ਦੇ ਅਧੀਨ

ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਪੀਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸੋਧ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਇਹ ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦਾ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਕਿਸੇ ਅਸਲ ਅੰਤਰ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। 1949 ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਵੀ ਕਿਰਾਇਆ ਕੰਟਰੋਲਰ ਅਤੇ ਅਪੀਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਅਤੇ ਅਪੀਲ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਬਾਰੇ ਉਹੀ ਉਪਬੰਧ ਮੌਜੂਦ ਹਨ। ਹੁਣ ਧਾਰਾ 15(5) ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਵਸਥਾ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੇਣ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ, ਪਰ 'ਰਿਵੀਜ਼ਨ' ਸ਼ਬਦ ਨਹੀਂ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਪ-ਧਾਰਾ (5) ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ-

"ਹਾਈ ਕੋਰਟ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਦੁਖੀ ਧਿਰ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਮੋਸ਼ਨ 'ਤੇ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਰਿਕਾਰਡ ਮੰਗ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਅਜਿਹੇ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਜਾਂ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਉਚਿਤ ਸਮਝੇ।"

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਸਵਾਲ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਦਿਰਸ਼ਟੀਕੋਣ ਤੋਂ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਕੋਡ ਆਫ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਦੀ ਧਾਰਾ 115 ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਅਦਾਲਤ ਕੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਸ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਮੈਂ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹਾਂ ਕਿ ਨਾ ਤਾਂ ਰੈਂਟ ਕੰਟਰੋਲਰ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਅਪੀਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਇੱਕ ਅਦਾਲਤ ਹੈ,

(1) A2 ਪੀ.ਐਲ.ਆਰ. 1.

ਵੋਲ. XV-(1))

ਭਾਰਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ

723

ਅਤੇ ਇਸਲਈ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 476 ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਉਸ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ 'ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ' ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਵਿਆਪਕ ਅਰਥ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੈਂ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਰਿਵੀਜ਼ਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਅਪੀਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਤੇ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦਾ ਹਾਂ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਕਾਰਨ ਦਿਖਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਸ 'ਤੇ ਝੂਠੀ ਗਵਾਹੀ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਿਉਂ ਨਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾਵੇ।

ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮੈਂ ਇਹ ਕਹਿਣ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਮੈਂ ਸੋਚਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਸਥਿਤੀ ਮੰਦਭਾਗੀ ਅਤੇ ਅਸੰਗਤ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਗਵਾਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਧਾਰਾ 476 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਝੂਠੀ ਗਵਾਹੀ ਲਈ

ਕਾਰਵਾਈ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੈਂ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਐਕਟ ਨੂੰ ਸੋਧਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਧਾਰਾ 476 ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਕਿਰਾਇਆ ਕੰਟਰੋਲਰ ਅਤੇ ਅਪੀਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤਾਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ।

ਬੀ.ਆਰ.ਟੀ.

ਅਨੁਵਾਦ ਕਰਤਾ -

ਉਰਮਿਲਾ ਰਾਣੀ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।